

รายละเอียดมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา มคอ.๓
รายวิชา สัมมนาพระพุทธศาสนาเพื่อสังคม
(Seminar on Socially Engaged Buddhism)

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา วิทยาเขตขอนแก่น บัณฑิตศึกษา คณะพุทธศาสตร์ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ รหัสและชื่อวิชา

๘๐๑ ๓๑๘ สัมมนาพระพุทธศาสนาเพื่อสังคม (Seminar on Socially Engaged Buddhism)

๑.๒ จำนวนหน่วยกิต

๓ (๓-๐-๖)

๑.๓ หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

หลักสูตร พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
ประเภทรายวิชา รายวิชาเลือก (แบบนับหน่วยกิต)

๑.๔ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร, อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา และอาจารย์ผู้สอน

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร พระมหามิตร ฐิตปณฺโญ, รศ.ดร.

อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา พระโสภณพัฒนบัณฑิต, รศ.ดร.

พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)

ศศ.ม. (ปรัชญา)

พธ.บ. (ปรัชญา)

อาจารย์สอน

๑) พระโสภณพัฒนบัณฑิต, รศ.ดร.

พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)

ศศ.ม. (ปรัชญา)

พธ.บ. (ปรัชญา)

๒) พระมหาณัฐพันธ์ สุทสสนวิภาณี, ดร.

พธ.ด. (ปรัชญา)

พธ.ม. (ปรัชญา)

พธ.บ. (พระพุทธศาสนา)

๑.๕ ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน

ภาคการศึกษาที่ ๑ / ชั้นปีที่ ๒

๑.๖ รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)

ไม่มี

๑.๗ รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี)

ไม่มี

๑.๘ สถานที่เรียน

ห้อง ๔๐๒ ชั้น ๔ อาคารสมเด็จพระพุทธาจารย์ (สนิท ชวนปญโญ)
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

๑.๙ วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๕

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์รายวิชา

๒.๑ จุดมุ่งหมายของรายวิชา

- ๒.๑.๑ เพื่อให้ทราบและเข้าใจโครงสร้างและพลวัตของสังคม
- ๒.๑.๒ เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ปัญหาของสังคมทั้งภาพกว้างและเชิงลึก
- ๒.๑.๓ เพื่อให้สามารถวิเคราะห์คำสอนของพระพุทธศาสนาที่ส่งเสริมการแก้ปัญหาสังคม
- ๒.๑.๔ เพื่อให้ทราบการเกิดขึ้นและบทบาทของขบวนการทางพระพุทธศาสนาในการแก้ปัญหาสังคม
- ๒.๑.๕ เพื่อให้สามารถศึกษา วิเคราะห์ สรุปผลการศึกษาและนำเสนอเรื่องที่เลือกศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๒ วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

- หลังจากการเรียนการสอนจบในรายวิชานี้แล้ว นิสิตสามารถแสดงพฤติกรรมดังต่อไปนี้ได้
- ๒.๒.๑ สามารถวิเคราะห์สภาพสังคมได้ทั้งภาพรวมและเชิงลึก
  - ๒.๒.๒ สามารถอธิบายปัจจัยและสาเหตุของปัญหาสังคมได้
  - ๒.๒.๓ สามารถอธิบายการเกิดขึ้นและบทบาทของขบวนการต่างๆ ทางพระพุทธศาสนาได้
  - ๒.๒.๔ สามารถอธิบายการบูรณาการคำสอนของพระพุทธศาสนาเพื่อแก้ปัญหาสังคมในทุกมิติได้
  - ๒.๒.๕ สามารถเลือกประเด็นปัญหาการศึกษา วิเคราะห์ และนำเสนอได้อย่างผู้รู้จริง

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

คำอธิบายรายวิชา

สัมมนาประเด็นพระพุทธศาสนาเพื่อสังคม เน้นวิเคราะห์แนวคิดคำสอนของพระพุทธศาสนาที่ส่งเสริมการแก้ปัญหาเชิงโครงสร้างหรือเชิงสังคม เช่น การจัดตั้งชุมชน ความสัมพันธ์ในชุมชน การเข้าไปมีส่วนร่วม หรือผูกพัน (Engaged) กับการแก้ปัญหาต่างๆ ของสังคม โดยเฉพาะขบวนการพระพุทธศาสนาเพื่อสังคมในโลกยุคใหม่ ที่พยายามบูรณาการพระพุทธศาสนาให้เข้าไปมีส่วนร่วมในทุกมิติของสังคม เช่น ขบวนการสรรโวทัย ในศรีลังกา ขบวนการชาวพุทธเวียดนาม ขบวนการชาวพุทธธิเบต ขบวนการชาวพุทธไทย ทั้งนี้ **นิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็น แล้วจัดทำโครงร่างรายงาน ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล และเสนอผลการศึกษาโดยความเห็นของอาจารย์ประจำวิชาเสมอ**

๓.๑ จำนวนชั่วโมงที่ใช้ศึกษาต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย ๔๘ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะรายวิชา	ไม่มี การ ฝึก ปฏิบัติ งาน ภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง ๖ ชั่วโมงต่อสัปดาห์

๓.๒ จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็น รายบุคคล

- อาจารย์ประจำรายวิชา ประกาศเวลาให้คำปรึกษาและแนะนำวิชาการแก่นิสิตผ่านตารางการให้คำปรึกษา หรือโทรศัพท์ ๐๙๘ ๙๓๙๙๕๗๕
- อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มตามความต้องการ ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉพาะรายที่ต้องการ)

หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล

๔.๑ การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต

คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือ กิจกรรมของนิสิต
๑. M – Morality มีมารยาททางกาย และ วาจาที่เหมาะสมตามกาลเทศะ	มีการฝึกฝนด้านระเบียบวินัยกิริยามารยาททั้งทางกายและ วาจาที่เหมาะสม เช่น การแต่งกาย การพูด

<p>๒. A – Awareness รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงทางสังคม</p>	<p>มีการส่งเสริมให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกและ สังคมปัจจุบัน ในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และ เทคโนโลยี</p>
<p>๓. H – Helpfulness มีศรัทธา อุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา</p>	<p>มีการส่งเสริมให้นิสิตมีศรัทธาอุทิศตนเพื่อทำงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยการให้ออกค่ายบัณฑิตอาสาพัฒนา ชุมชน</p>
<p>๔. A – Ability มีความสามารถในการแก้ปัญหา</p>	<p>มีการส่งเสริมให้นิสิตมีทักษะในการแก้ปัญหาตนเองและ สังคม โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนจากกรณีปัญหา (Problem-Based Learning: PBL) เพื่อนำไปสู่การคิด แก้ไขปัญหานั้นๆ ตามหลักพุทธธรรม</p>
<p>๕. C – Curiosity มีความใฝ่รู้ใฝ่คิด</p>	<p>มีการส่งเสริมให้นิสิตแสวงหาความรู้รอบด้าน คิด สร้างสรรค์ต่อยอดองค์ความรู้ด้วยการศึกษาค้นคว้าวิจัย วิเคราะห์สังเคราะห์และวิจารณ์ประเด็นปัญหาต่างๆ ที่ เกิดขึ้นในสังคม</p>
<p>๖. H - Hospitality มีน้ำใจเสียสละเพื่อส่วนรวม</p>	<p>มีการส่งเสริมให้นิสิตมีจิตอาสาในการเข้าร่วมกิจกรรม บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ต่างๆ เช่น กิจกรรมสังคม สงเคราะห์กิจกรรมช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติต่างๆ</p>
<p>๗. U – Universality มีโลกทัศน์กว้างไกล</p>	<p>มีการส่งเสริมให้นิสิตเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในระดับชาติและ นานาชาติ เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ด้านพระพุทธศาสนา และสังคม</p>
<p>๘. L – Leadership มีความเป็นผู้นำด้านจิตใจและปัญญา</p>	<p>มีการส่งเสริมให้นิสิตวางตนเป็นแบบอย่างด้านจิตใจและ ปัญญา</p>
<p>๙. A – Aspiration มีความมุ่งมั่นพัฒนาตนให้เพียบพร้อมด้วยคุณธรรมจริยธรรม</p>	<p>มีการส่งเสริมให้นิสิตฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม โดย การบูรณาการหลักคุณธรรมจริยธรรมไว้ในรายวิชาต่างๆ</p>

๔.๒ การพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิต

(จาก มคอ.๒ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum mapping)

● ความรับผิดชอบหลัก ○ ความรับผิดชอบรอง

รายวิชา	๑.ด้านคุณธรรมจริยธรรม						๒.ด้านความรู้				๓.ด้านทักษะทางปัญญา				๔.ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ				๕.ด้านทักษะการวิเคราะห์ การสื่อสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ		
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓
๘๐๑ ๓๑๘ สัมมนาพระพุทธศาสนาเพื่อสังคม	○	○	●	○	●	●	○	●	●	○	●	○	○	●	○	○	○	●	○	●	○

๔.๒.๑ คุณธรรม จริยธรรม (Moral and Ethics)

๑) คุณธรรม จริยธรรม ที่ต้องพัฒนา

พัฒนาให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ มีวินัย มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ นำหลักทางธรรมไป ประยุกต์ใช้อย่างถูกต้องเหมาะสมโดยมีคุณธรรม จริยธรรม ตามคุณสมบัติของหลักสูตร (ตาม มคอ.๒ ข้อ ๑, ๕, ๖) ดังนี้

(๑) มีความมุ่งมั่นพัฒนาตนให้เพียบพร้อมด้วยคุณธรรมจริยธรรม ประกอบด้วยศีลาจารวัตร รุ่งงามและเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม

(๕) เคารพสิทธิ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมถึงเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็น มนุษย์

(๖) มีการยอมรับประเด็นทางศีลธรรมและจริยธรรมอันเนื่องมาจากความหลากหลายทาง วัฒนธรรมและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

๒) กลยุทธ์การสอน

(๑) ใช้การสอนแบบบรรยายด้วยการสื่อสารสองทาง เปิดโอกาสให้นิสิตมีการตั้งคำถามและตอบ คำถาม เพื่อให้เห็นคุณค่าภายในจิตใจ วิสัยทัศน์ ความมีจิตอาสาและการอุทิศตน

(๒) ฝึกฝนภาวะความเป็นผู้นำ ผู้ตาม รวมถึงการเคารพสิทธิและการรับฟังความคิดเห็นผู้อื่นในการปฏิบัติงานเป็นทีม ความมีจรรยาบรรณในการทำงานวิจัยสืบค้นองค์ความรู้ เป็นต้น

(๓) กำหนดบทบาทสมมติการอภิปรายกลุ่ม และการจัดสัมมนา

๓) กลยุทธ์การประเมินผล

(๑) ประเมินจากการมีวิจัยในการเข้าฟังบรรยาย การตรงต่อเวลา การทำงานเสร็จและการส่งงาน ตามกำหนด

(๒) ประเมินจากความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานเป็นทีม การทำงานวิจัย และการเข้าร่วม กิจกรรมในการใช้ องค์ความรู้ทางการศึกษาทำประโยชน์ต่อสังคม

(๓) ประเมินจากการรู้จักคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ประเด็นที่เป็นองค์ความรู้ การแสดงทัศนคติ จาก บทบาทสมมติ การอภิปรายกลุ่ม และการเข้าร่วมการสัมมนา

๔.๒.๒ ความรู้(Knowledge)

๑) ความรู้ที่ต้องได้รับ

จาก มคอ.๒ ได้กำหนดองค์ความรู้ของรายวิชาที่ต้องได้รับไว้ในข้อ ๒, ๓ มีรายละเอียด ดังนี้

(๑) การจัดกิจกรรมในรายวิชาที่เน้นการปลูกฝังให้นิสิตมีระเบียบวินัยในตนเอง แต่งกายเหมาะสม กับสถานภาพนักศึกษา มีความรับผิดชอบในการเข้าเรียนและการส่งงานตรงเวลา

(๒) มีความใฝ่รู้ใฝ่คิดสร้างสรรค์ในงานวิชาการด้านพระพุทธศาสนา และสามารถบูรณาการ องค์ความรู้ในพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ได้

(๓) สามารถพัฒนาสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่จากงานวิจัย เพื่อตอบสนองความต้องการทาง สังคมในด้านวิชาการพระพุทธศาสนา

๒) กลยุทธ์การสอน

(๑) บรรยายหลักการทางทฤษฎี กระตุ้นให้เกิดการคิด วิเคราะห์ และสังเคราะห์องค์ความรู้ ผ่าน ตัวอย่างเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคม และการสังเคราะห์ด้วยตนเองผ่านการนำเสนองาน การแสดงความคิดเห็น การตอบคำถาม เพื่อส่งเสริมให้คิดเป็นและใฝ่รู้

(๒) การจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ไม่ยึดติดกับการรับข้อมูลจากผู้สอนเพียงฝ่ายเดียว แล้วให้ศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ สังเคราะห์ นำเสนอองค์ความรู้ผ่านการสัมมนา อภิปราย

(๓) ให้นิสิตมีส่วนร่วมในการค้นคว้าองค์ความรู้ และสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงที่เป็นประเด็นสำคัญ กับรายวิชาที่เกี่ยวข้องและเป็นหัวข้อชุมชนิพนธ์

(๔) การปรับองค์ความรู้ไปใช้ในงานวิจัยและงานสอนที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

๓) กลยุทธ์การประเมิน

(๑) การเขียนแสดงความคิดเห็น ทั้งในรูปบทความ และ Work Sheetการเขียนเชิงคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ในประเด็นที่กำหนดให้

(๒) การนำเสนอผลงานที่ได้รับมอบหมายให้ศึกษาค้นคว้าองค์ความรู้ การแสดงความคิดเห็น การ อภิปราย ที่เป็นการวิเคราะห์ การสังเคราะห์

(๓) การนำความรู้ไปปรับใช้ให้สัมพันธ์กับการสัมมนา พัฒนาการ และศาสตร์สมัยใหม่

๔.๒.๓ ทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills)

๑) ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

จาก มคอ.๒ ได้กำหนดผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญาของรายวิชาที่ต้องได้รับไว้ในข้อ ๑ และข้อ ๔ มีคำขยายความไว้ดังนี้

(๑) สามารถเข้าใจทฤษฎีทางพระพุทธศาสนาไปสู่การวิจัยอย่างสร้างสรรค์

(๔) สามารถประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมสมัยใหม่

๒) กลยุทธ์การสอน

(๑) การกำหนดประเด็นการเรียนรู้ แล้วให้นักศึกษาวิจัยให้เห็นถึงสภาพปัญหา แนวทางแก้ไขที่ควรจะเป็น ซึ่งเป็นแนวทางที่เกิดจากการคิด การสร้างสรรค์องค์ความรู้ทางวิชาการด้วยตนเอง

(๒) การเขียนบรรยายผลจากการศึกษาค้นคว้าและวิจัยประเด็นการเรียนรู้ในรูปแบบของบทความ และหรือในรูปแบบของงานวิจัย

(๓) การนำเสนอประเด็นการเรียนรู้ที่ตนเองได้รับมอบหมายต่อประชาคมเพื่อนร่วมห้องเรียนเพื่อ เป็นการอภิปรายกลุ่ม

๓) กลยุทธ์การประเมิน

(๑) ประเมินจากการแสดงออกทางกระบวนการคิดและการแก้ปัญหา

(๒) ประเมินจากการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย

(๓) ประเมินจากการนำเสนอผลงาน

(๔) ประเมินจากการอธิบาย การถาม และการตอบคำถาม

(๕) ประเมินจากการโต้ตอบ การแสดงความคิดเห็น การสื่อสารกับผู้อื่น

(๖) ประเมินจากการอภิปรายกลุ่ม

๔.๒.๔ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skill and Responsibilities)

๑) ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

จาก มคอ.๒ ได้กำหนดผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความ รับผิดชอบของรายวิชา ที่ต้องได้รับไว้มีเพียงหนึ่งข้อในทั้งหมด ๕ ข้อ คือ ข้อ ๔ ดังนี้

(๔) มีภาวะความเป็นผู้นำที่โดดเด่นในองค์กร บริหารการทำงานเป็นทีม และภาวะการเป็นผู้ ตามในทีมได้อย่างเหมาะสมตามโอกาสและสถานการณ์ เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการ ทำงานของกลุ่ม

๒) กลยุทธ์การสอน

(๑) การมอบหมายงานกลุ่ม เพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนและผู้สอน

(๒) การมอบหมายหน้าที่ในการทำงานกลุ่ม แล้วใช้งานเป็นการสร้างการปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน ในกลุ่ม ยอมรับความคิดเห็นและการตัดสินใจของกลุ่ม

(๓) มอบหมายให้แต่ละกลุ่มงานเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัย กิจกรรมของสโมสร ชมรมนิสิต และกิจกรรมของชุมชน ในนามกลุ่ม หรือในนามรุ่น อย่างน้อย ๑ ครั้ง

(๔) มอบหมายหน้าที่การติดต่อประสานงานกับศูนย์บัณฑิต

- เกี่ยวกับประกาศ แบบฟอร์มต่างๆ ติดต่ออาจารย์ประจำหลักสูตร

- เกี่ยวกับการเสนอบทความตีพิมพ์ในวารสาร การเสนองานวิจัยเพื่อขออนุมัติอาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ผู้สอน

- เกี่ยวกับการติดต่อวิทยากรในการบรรยายในประเด็นที่มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมหลักสูตร ตาม มคอ.๓ ในนามตัวแทนของรุ่น หรือ ตัวแทนของห้องเรียน

๓) กลยุทธ์การประเมิน

- (๑) ประเมินจากการสังเกตจากการแสดงออกของนิสิตในหลายๆ ด้าน ระหว่างกิจกรรมการเรียน การสอน เช่น พฤติกรรมด้านความสนใจ การตั้งใจ และการพัฒนาตนเอง
- (๒) ประเมินจากการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับภาวะผู้นำและผู้ตามที่ดีรวมถึง ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- (๓) ประเมินจากพฤติกรรมความรับผิดชอบในการเรียน งานที่ได้รับมอบหมาย การนำเสนอ ผลงาน การทำงานวิจัย และการร่วมทำกิจกรรมเพื่อสังคม

๔.๒.๕ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills)

๑) ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- จาก มคอ.๒ ได้กำหนดผลการเรียนรู้ด้านทักษะทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความ รับผิดชอบของรายวิชาที่ต้องได้รับไว้มีเพียงหนึ่งข้อในทั้งหมด ๓ ข้อ คือ ข้อ ๒ ดังนี้
- (๒) สามารถสื่อสารโดยใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสื่อสารกับกลุ่ม บุคคลต่างๆ ทั้งในวงการศึกษาและวิชาชีพ รวมถึงชุมชนทั่วไปได้อย่างเหมาะสม

๒) กลยุทธ์การสอน

- (๑) นำเสนอประเด็นการสัมมนาเพื่อเป็นการฝึกนิสิต ทั้งด้านการวิเคราะห์การวิจารณ์ การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการค้นคว้าและนำเสนองานทั้งเป็นภาษาไทยและ ภาษาอังกฤษ
- (๒) นำเสนองานด้วยการสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษผ่านการใช้สื่อเทคโนโลยี สารสนเทศ ทั้งที่ทำด้วยตนเองและร่วมกับผู้อื่น
- (๓) มีการวิเคราะห์ปัญหาทางปรัชญาเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการทำงานวิจัย
- (๔) มีการบริหารจัดการข้อมูลที่ได้จากการศึกษา วิจัย แล้วนำมาร่วมกันวิเคราะห์ วิจัย การ อภิปรายเป็นองค์ความรู้เพื่อสนับสนุนงานการเขียนบทความ การทำสารนิพนธ์ และการเขียน งานวิจัย ไว้เป็นรูปเล่ม

๓) กลยุทธ์การประเมิน

- การประเมินทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศโดยวิธี
- ๑) ประเมินผ่านการทดสอบความรู้และเทคนิคการวิเคราะห์ วิจัยผ่านประเด็นศึกษาใน สถานการณ์สังคมในขณะนั้น
  - ๒) ความสำเร็จของการทำงานวิจัย เริ่มต้นจากการรู้จักกำหนดประเด็นการศึกษาวิจัย ขั้นตอนการเขียนรายงานผลการศึกษา และการนำเสนอผลงานวิจัยในประชาคมห้องเรียน
  - ๓) จากการสังเคราะห์ปัญหาเป็นองค์ความรู้สู่การเขียนบทความ เป็นต้น อย่างน้อย ๑ ชิ้นงาน

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๕.๑ แผนการจัดการเรียนรู้

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอนสื่อที่ใช้(ถ้ามี)	ผู้สอน/บรรยาย
๑	คำชี้แจง - แนะนำ ผู้สอน และผู้เรียน - ชี้แจงแนวทางการจัดการ เรียน การสอน - แจ้างจุดประสงค์รายวิชา - แนะนำแหล่งค้นคว้าและ เอกสาร - แนะนำแนวการประเมินผลการ เรียน - เกณฑ์การประเมินผล ผู้เรียน	๓	- แนะนำการเรียนการ สอนตามรายละเอียด วิชา (มคอ.๓) - Power Point - ชักถามข้อสงสัย	- พระโสภณพัฒนบัณฑิต, รศ.ดร.
๒	ความหมาย - คำว่า การสัมมนา - คำว่า วิเคราะห์ - คำว่า สังเคราะห์ - คำว่า บูรณาการ - พระพุทธศาสนาเพื่อ สังคม (Engaged Buddhism) - ศึกษาองค์ความรู้จาก งานวิจัยเรื่อง ภูมิปัญญา พระพุทธศาสนาเพื่อ สังคมในประชาคม อาเซียน : กรณีศึกษา ราชอาณาจักรไทย ราชอาณาจักรกัมพูชา และ สปป.ลาว	๓	- บรรยาย - Power Point - ศึกษากรณีศึกษา งานวิจัยโดยมอบให้ นิสิต ไปวิเคราะห์ สังเคราะห์ รูปแบบ/ องค์ความรู้/ ภูมิปัญญา พระพุทธศาสนาที่ เรียกว่า “เพื่อสังคม แบบเถรวาท” มีอยู่ อย่างไร แล้วให้เขียน เป็นบทความสรุปเพื่อ ตอบ โจทย์ประเด็น ปัญหาว่า พระพุทธศาสนาเถร วาทเป็นศาสนาเพื่อ สังคม (Engaged	- พระโสภณพัฒนบัณฑิต, รศ.ดร.

			Buddhism) ได้อย่างไร	
๓-๔	<p>ศึกษาแนวคิดพระพุทธศาสนาเพื่อสังคมในยุคสมัยพุทธกาล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความขัดแย้งของสังคมผ่านแนวคิดในพรหมชาลสูตร, ธรรมจกัปปวัตนสูตร และสิงคาลกสูตร) - แนวคิดพระพุทธศาสนา เพื่อสังคมกับปัญหาในสมัยพุทธกาล จากหลักฐานในพระสูตรสำคัญๆ เช่น ภูฏทันตสูตร ผ่านตัวอย่างการศึกษาในหนังสือ ไตรสิกขาพัฒนาความเป็นมนุษย์และพุทธวิธีแก้ปัญหาในพระสูตร, พระพุทธศาสนาเพื่อสังคมในโลกปัจจุบัน - ทักษะของนักวิชาการทั้งโลกตะวันตกและโลกตะวันออกที่กล่าวสนับสนุนพระพุทธศาสนาว่าเป็นศาสนาเพื่อสังคม 	๖	<ul style="list-style-type: none"> - มอบงานศึกษาพระสูตรเพิ่มเติมในเชิงบูรณา การเพื่อการประยุกต์ใช้ในวิถีชีวิต มีสิงคาลกสูตร, ธรรมจกัปปวัตนสูตร ภูฏทันตสูตร หรือสูตรอื่นๆ ที่น่าสนใจจะศึกษาแต่พระสูตรนั้นๆ ต้องมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง กับประเด็นปรากฏการณ์ และการแก้ปัญหาสังคม เชิงบูรณาการในปัจจุบัน เพื่อส่งงานและนำเสนอ สรุปแนวคิดเพื่อการวิพากษ์วิเคราะห์และสังเคราะห์ ในสัปดาห์ ๘- ๑๒ - ชักถามข้อสงสัย 	-พระมหาณัฐพันธ์ สุทสสนวิภาณี, ดร.
๕	<ul style="list-style-type: none"> - แนวคิดพระพุทธศาสนาเพื่อสังคมผ่านการเกิดขบวนการทำงานเผยแผ่ของพุทธบริษัทเพื่อแก้ปัญหาสังคมในสมัยปัจจุบัน - กรณีศึกษาขบวนการของสรรโวทัย ในประเทศศรีลังกา - กรณีศึกษาขบวนการของ ดิชนัท ฮันท์ ในประเทศเวียดนาม และ - กรณีศึกษาขบวนการของ ดไล ลามะ พุทธศาสนา 	๓	<ul style="list-style-type: none"> - สัมมนาโดยคณาจารย์ผู้รับผิดชอบบรรยายรายวิชา - Power Point - ศึกษากรณีศึกษา - การวิเคราะห์/สังเคราะห์ - ชักถามข้อสงสัย 	- พระมหาณัฐพันธ์ สุทสสนวิภาณี, ดร.

	มหายานแบบธิเบต			
๖-๗	<ul style="list-style-type: none"> - ฟังการบรรยายสรุปจาก กรณี การปฏิบัติศาสนกิจ ของพระ บัณฑิตมหาจุฬาฯ ที่สนองงาน คณะสงฆ์ ๖ ด้าน - ชุมชนคุณธรรม - บทบาทของพระสังฆพัฒนาใน สังคมไทย 	๖	<ul style="list-style-type: none"> - สังเคราะห์ประเด็นที่ เป็นปัญหา และ แนวทางแก้ไขที่เป็น Bess Sheets - ส่งเป็นคะแนนสอบ กลางภาคเรียน 	- พระโสภณพัฒนบัณฑิต, รศ.ดร.
๘-๑๒	<ul style="list-style-type: none"> - การนำเสนอประเด็นที่ เลือก ศึกษาของนิสิตที่มีผลงานโดดเด่น 	๑๕	<ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย/Power Point - อภิปราย/แสดง ความเห็น - ชักถาม/วิเคราะห์ - การสังเคราะห์องค์ ความรู้ 	- พระมหาณัฐพันธ์
๑๓-๑๔	<ul style="list-style-type: none"> - ขบวนการพุทธศาสนาเพื่อ สังคมของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง กรณราชวิทยาลัย ผ่านการ ถอดบทเรียนจาก งานวิจัยเรื่อง รูปแบบการ สร้างเครือข่ายการ เผยแผ่ พระพุทธศาสนาเชิงรุก ของ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง กรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต ขอนแก่น โดย พระโสภณพัฒน บัณฑิต, รศ.ดร. 	๖	<ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย - Power Point - ชักถามข้อสงสัย - ศึกษากรณีศึกษา - การวิเคราะห์/ สังเคราะห์ - อภิปราย/แสดง ความเห็น - ชักถาม/วิเคราะห์ - การสังเคราะห์องค์ ความรู้ 	-พระโสภณพัฒนบัณฑิต, รศ.ดร.
๑๕	<ul style="list-style-type: none"> - สรุปเนื้อหาการศึกษา ทั้ง ภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ 	๓	<ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย - Power Point - ชักถามข้อสงสัย - ศึกษากรณีศึกษา - การวิเคราะห์/ สังเคราะห์ 	- พระมหาณัฐพันธ์
				สุทิสสนวิภาณี, ดร.

๑๖	สอบปลายภาคเรียน	๓	สอบผ่านระบบ E- Testing	
----	-----------------	---	---------------------------	--

๕.๒ แผนการประเมินผลการเรียนรู้

กิจกรรม	ผลการเรียนรู้	กิจกรรมการประเมิน	กำหนด การ ประเมิน	สัดส่วน การประเมิน
๑	การเข้าฟังบรรยาย (Lecture)	- การเข้าห้องเรียน	๑-๑๖	๑๐
๒	ทักษะความสัมพันธ์ (Friendship relationship) การสร้าง เครือข่าย และความสำเร็จของงาน	- การสังเกต - การทำงานเดี่ยว - การทำงานกลุ่ม	๑-๑๖	๑๐
๓	ทักษะการพูดในการนำเสนอ รายงานเดี่ยวและ หรือกลุ่ม (Presentation work assign Single & Groups)	- นำเสนอในห้องเรียน - นำเสนอรายงานรูปเล่ม	๘-๑๒	๒๐
๔	การนำเสนอองค์ความรู้และ ทักษะการ วิเคราะห์ในการ นำเสนองาน ทั้งงานส่วนบุคคล และงานกลุ่ม (Presentation Work Body & Groups)	- การแสดงความคิดเห็น ในห้องเรียน (Class room) - การตอบปัญหา ภาคทฤษฎีใน Home room	๘-๑๒, ๑๓-๑๔- ๑๕	๒๐
๕	การคิดวิเคราะห์(Analysis Thinking) ที่แสดง ผ่านการ นำเสนอให้เห็นองค์ความรู้ในการ นำเสนองาน ในรูปแบบบทความ และงานอื่นๆ ที่ส่งเพื่อรับ การ ประเมินผลการเรียน	- การสรุปองค์ความรู้ เป็น Work Sheets Body and Work Sheets Groups - บทความย่อบทความ วิชาการ/สารนิพนธ์	๑๐-๑๑ ๑-๗, ๘-๙, ๑๐-๑๑, ๑๒-๑๓, ๑๔-๑๕	๒๕

๖	<p>การสังเคราะห์ (Synthesis Thinking) สรุปลงความรู้อจาก การบรรยาย/นำเสนอและการ สัมมนา แล้วเขียนรายงานเสนอ องค์ความรู้สู่สาธารณชน/เผยแพร่ ผ่านผลงาน ส่งที่ส่งประเมินผลใน รูปแบบบทความ, โครงร่างสาร นิพนธ์และหรือโครงร่างดุชฎี นิพนธ์</p>	<p>- สามารถเขียนบรรยาย องค์ความรู้เกี่ยวกับ Engaged Buddhism ให้ปรากฏในผลงานที่ส่ง ประเมินในรูปแบบ บทความทาง วิชาการ (ที่ได้รับ การ ตีพิมพ์)</p> <p>- สารนิพนธ์</p> <p>- ดุชฎีนิพนธ์</p>	<p>๑-๗, ๘-๙, ๑๐-๑๑, ๑๒-๑๓, ๑๔-๑๕</p>	๑๕
---	---	--	--------------------------------------	----

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

๖.๑ เอกสารและตำราหลัก

คณาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. **รวมบทความทางวิชาการทางพระพุทธศาสนา.**

กรุงเทพมหานคร ; โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๘.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. **วิถีไทย การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม**, กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๗.

ทรงวิทย์ แก้วศรี, บรรณาธิการ. **สารนิพนธ์พุทธศาสตรบัณฑิต**. กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๗.

ธานินทร์ กรัยวิเชียร. **คุณธรรม และจริยธรรมของผู้บริหาร**. กรุงเทพมหานคร : ชวนพิมพ์, ๒๕๔๘.

นางนภัส คู่ขวัญ เทียงกมล. **การวิจัยเชิงบูรณาการแบบองค์รวม**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๔

นางลักษณ์ สุทธิรัตนพันธ์. **การพัฒนาบุคลิกผู้นำและนักบริหาร**. กรุงเทพมหานคร : สุขภาพใจ, ๒๕๔๔.

นิตยพรรณ (ผลวัฒน์) วรรณศิริ. **มานุษยวิทยาวัฒนธรรม**. กรุงเทพมหานคร : เอ็กซ์เปอร์เนท, ๒๕๕๐.

บุญทัน ดอกไธสง. **สงครามประชาชน**. กรุงเทพมหานคร : ปัญญาชน, ๒๕๕๒.

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. **การสร้างธรรมาภิบาล (Good Governance) ในสังคมไทย**. กรุงเทพมหานคร: วิญญาน, ๒๕๔๒

ประภาศรี สีอำไพ. **พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม**, กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๓

_____, **วัฒนธรรมทางภาษา**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๐.

ปราชญา กล้าผจญ. **คุณธรรมและจริยธรรมผู้นำรัฐ**. กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง, ๒๕๔๙.

ปิยนาด บุญนาค และคณะ. **พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระอัจฉริยภาพในการบริหารจัดการ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๔.

พะยอม วงศ์สารศรี. **องค์การและการจัดการ**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๕๒.
พรนพ พุกกะพันธ์. **การบริหารความขัดแย้ง (Conflict Management)**. กรุงเทพมหานคร: ว.เพ็ชรสกุล,
๒๕๕๒

พระกวีวรรณ (จ่านง ทองประเสริฐ). **คำบรรยายพรหมชาลสูตร**. กรุงเทพมหานคร:

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖.

_____. **วิชาศาสนา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพระพรหมมังคลาจารย์ (ปัญญานันทภิกขุ).

พระอาจารย์อารยวังโส. **พุทธเศรษฐ...ใน..ธรรมศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๒.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. **คู่มือปฏิบัติงานบูรณาการพันธกิจ**. พระนครศรีอยุธยา,
มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๕.

ยศ สันตสมบัติ. **มนุษย์กับวัฒนธรรม**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๘.

วันชัย วัฒนศัพท์, ผู้แปล. **คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจของชุมชน**. ขอนแก่น: โรงพิมพ์ศิริ
ภักดิ์, ๒๕๔๗.

สำนักงานข้าราชการครู (ก.ค.). **รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาแนวทางการพัฒนาวิสัยและจริยธรรมของ
ข้าราชการครู**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ท่าพระจันทร์, ๒๕๕๑.

สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. **ภาวะผู้นำ**. กรุงเทพมหานคร: วิรัตน์เอ็ดดูเคชั่น, ๒๕๓๗.

สุวรรณ สุวรรณโวโซ. **พื้นฐานความเชื่อของคนไทย**. กรุงเทพมหานคร: บรรณกิจ ๑๙๙๑, ๒๕๕๖.

เอกชัย บุญญาภิษฐาน. **คู่มือการวิเคราะห์ SWOT อย่างมืออาชีพ**. กรุงเทพมหานคร: ปัญญาชน, ๒๕๕๓.

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

๗.๑ กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนิสิต

- ๗.๑.๑ ประเมินผลการสอนโดยใช้ระบบออนไลน์
- ๗.๑.๒ สอบถามความคิดเห็นนิสิตในสัปดาห์สุดท้ายของภาคเรียน โดยมีแบบสอบถาม
- ๗.๑.๓ ให้นิสิตแสดงความคิดเห็นในการสอนในสัปดาห์สุดท้าย ด้วยการเขียนบทความส่ง
- ๗.๑.๔ นิสิตสามารถลงแสดงความคิดเห็นในคอมพิวเตอร์ได้ คือ อีเมลล์ ของอาจารย์

๗.๒ กลยุทธ์การประเมินการสอน

ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้

- ๗.๒.๑ การสังเกตการณ์ การสอนของกิจกรรมการสอนและการตั้งใจเรียนของผู้เรียน
- ๗.๒.๒ การจัดการวัดผลการสอนด้วยแบบประเมินผลที่นิสิตเป็นผู้ให้ข้อมูล
- ๗.๒.๓ การทวนสอบผลประเมินการเรียนรูู้
- ๗.๒.๔ จัดประชุมระดมความคิดเห็นจากคณาจารย์ผู้สอนระดับวิทยาลัยสงฆ์ในปลายภาคเรียน
- ๗.๒.๕ จัดประชุมย่อยปรึกษาและเสนอแนะคณาจารย์ในระดับสาขาวิชาในภาคการเรียน
- ๗.๒.๖ ได้มีการทำวิจัยเกี่ยวกับการใช้ PowerPoint

๗.๓ การปรับปรุงการสอน

หลังจากการประเมินการสอนในข้อ ๒ จึงมีการปรับปรุงการสอนโดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน ดังนี้

๗.๓.๑ สัมมนาการจัดการเรียนการสอน

๗.๓.๒ การวิจัยในและนอกชั้นเรียน

๗.๓.๓ การนำผลการประเมินทุกอย่างมาใช้ในการสะท้อนการสอนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ของรายวิชา

๗.๓.๔ ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ความรู้ใหม่ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาใช้ในการสอน

๗.๓.๕ กลุ่มสายอาจารย์ได้มีการจัดอบรมสัมมนา/อภิปราย/เสวนาเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน ทุกปี การศึกษาเพื่อมาประกอบการพัฒนารายวิชาให้มีสาระและการสอนให้เหมาะสมและน่าสนใจตลอดเวลา

๗.๔ การปรับปรุงการสอน

ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการ เรียนรู้ในรายวิชา ได้จากการสอบถามนิสิต หรือการสุ่มตรวจผลงานของนิสิต รวมถึงพิจารณาจากผลการ ทดสอบย่อยและหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทบทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชาได้ดังนี้

๗.๔.๑ การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนิสิตโดยอาจารย์อื่น หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตร

๗.๔.๒ มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนิสิตโดยตรวจสอบข้อสอบรายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม

๗.๔.๓ ให้นิสิตได้มีโอกาสตรวจสอบการให้คะแนนทุกอย่างและการให้เกรดของรายวิชาตรวจสอบความถูกต้องก่อนการนำส่งฝ่ายทะเบียนของมหาวิทยาลัย

๗.๕ การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุง การสอนและรายละเอียดรายวิชาเพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้

๗.๕.๑ ปรับปรุงรายวิชาทุก ๓ ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตาม ข้อ ๔

๗.๕.๒ เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นิสิตมีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้นี้กับปัญหาที่มาจากงานวิจัยของอาจารย์หรืออุตสาหกรรมต่างๆ

๗.๕.๓ นำผลที่ได้จากการสอบความคิดเห็นนิสิต เกี่ยวกับคะแนน มาประชุมสัมมนาและสรุปผลเพื่อ พัฒนารายวิชาก่อนการสอนในภาคการศึกษาหน้าต่อไป

ชื่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา พระโสภณพัฒนบัณฑิต,รศ.ดร.

ลงชื่อ วันที่รายงาน ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๕

ชื่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร พระมหามิตร ชูติปัญญา,รศ.ดร.

ลงชื่อ วันที่รับรายงาน ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๕